

Kasvun ja oppimisen lautakunta 28.01.2026 § 12

§ 12

Yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirjan yleisen osan muuttaminen

Valmistelijat / lisätiedot:
Mynttinen Miia
Reimars Mia
Lehtonen Ulla
Malmström Sanna
Alakoskela Mirva
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyy yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirjan yleisen osan muutokset liitteen mukaisesti.

Lisäksi kasvun ja oppimisen lautakunta päättää, että yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelin käyttöä laajennetaan muihin kuntiin. Tällöin espoolaiselle lapselle voidaan myöntää varhaiskasvatuksen palveluseteli Espoon kaupungin hyväksymiin muissa kunnissa sijaitseviin palvelusetelipäiväkoteihin.

Tämä päätös tulee voimaan 1.3.2026 alkaen.

Käsittely

Puheenjohtaja Laiho teki Sarasmaan ja Peltoniemen kannattamana seuraavan muutosehdotuksen:

"Poistetaan liitteestä lause: "Lisäpalvelu tulee järjestää varsinaisen varhaiskasvatuspäivän ulkopuolella"."

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Laiho tiedusteli, voidaanko puheenjohtajan muutosehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä vastustettiin, puheenjohtaja totesi, että siitä on äänestettävä.

Äänestyksessä puheenjohtaja Laihon muutosehdotuksen puolesta äänesti 9 jäsentä, sitä vastaan 3 jäsentä ja 2 äänesti tyhjää.

Puheenjohtaja totesi kasvun ja oppimisen lautakunnan yhdeksällä äänellä kolmea ääntä vastaan, kahden äänestäessä tyhjää, hyväksyneen puheenjohtaja Laihon muutosehdotuksen. Äänestysraportti on pöytäkirjan liitteenä.

Lautakunnan hyväksymä muutos on huomioitu liitteessä.

Esittelijä ilmoitti eriävän mielipiteensä lautakunnan tekemään päätökseen.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyi yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirjan yleisen osan muutokset liitteen mukaisesti.

Lisäksi kasvun ja oppimisen lautakunta päätti, että yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelin käyttöä laajennetaan muihin kuntiin. Tällöin espoolaiselle lapselle voidaan myöntää varhaiskasvatuksen palveluseteli Espoon kaupungin hyväksymiin muissa kunnissa sijaitseviin palvelusetelipäiväkoteihin.

Tämä päätös tulee voimaan 1.3.2026 alkaen.

Esittelijä ilmoitti eriävän mielipiteensä lautakunnan tekemään päätökseen.

Selostus

Tausta

Varhaiskasvatuksen palveluseteli on kunnalle yksi varhaiskasvatuslain 5 §:n mukainen tapa järjestää lakisääteistä varhaiskasvatusta. Espoossa on ollut käytössä varhaiskasvatuksen palveluseteli päiväkodeissa järjestettävään varhaiskasvatukseen 1.8.2021 alkaen.

Palvelusetelin käyttöönoton tavoitteena on ollut yksityisen varhaiskasvatuksen saatavuuden parantaminen kaikille espoolaisille lapsiperheille lähipalveluna eri puolille kaupunkia. Tavoitteena on lisäksi ollut kaupungin eri varhaiskasvatuksen palvelualueilla kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittäminen.

Palvelusetelin sääntökirja on laadittu Espoon kaupungin toiminta- ja menettelytapaohjeeksi varhaiskasvatuksen palveluseteliin. Sääntökirja ei ole sopimus Espoon kaupungin ja palveluntuottajan välillä. Varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirjassa Espoon kaupunki asettaa palvelusetelilain mukaiset hyväksymiskriteerit palveluntuottajalle. Yksityinen palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan sääntökirjan ehtoja siitä alkaen, kun palveluntuottaja hyväksytään palvelusetelillä toteutettavan varhaiskasvatuspalvelun tuottajaksi.

Varhaiskasvatuksen sääntökirja koostuu kahdesta osasta: yleinen osa ja erityinen osa. Yleinen osa sisältää palvelusetelillä tuotetun varhaiskasvatuksen keskeisiä periaatteita sekä palvelusetelituotteiden ja niiden arvojen määrittelyn. Erityinen osa sisältää Espoossa toteutettavia palvelun sisältöön, laadunhallintaan, asiakkuuteen ja laskutukseen liittyviä käytännön menettelytapoja ja prosesseja.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirja on otettu käyttöön kasvun ja oppimisen lautakunnan sekä Svenska rum -lautakunnan hyväksymänä 1.8.2021. Sääntökirjan yleisen osan hyväksyy kasvun ja oppimisen lautakunta sekä Svenska rum -lautakunta. Lautakunnat ovat oikeuttaneet kasvun ja oppimisen toimialajohtajan hyväksymään muutokset sääntökirjan erityiseen osaan.

Palvelusetelisääntökirjaa tarkastellaan vuosittain kasvun ja oppimisen sekä Svenska rum -lautakunnissa (sääntökirjan luku 1.5). Nyt lautakunnille esitettävät muutokset sääntökirjan yleiseen osaan johtuvat 1.1.2026 voimaantulleesta varhaiskasvatuksen palvelusetelilaista ja varhaiskasvatuslain muutoksesta, jolla yksityisen päiväkotitoiminnan lupamenettely on muutettu rekisteröintimenettelyksi. Lisäksi sääntökirjaan esitetään muutoksia, jotka liittyvät palvelusetelin käytön laajentamiseen muihin kuntiin.

Palvelusetelin käytön laajentaminen muihin kuntiin

Kaupunginhallitus on 2.5.2022 § 136 kehottanut kasvun ja oppimisen toimialaa selvittämään, miten kuntien välistä yhteistyötä palvelusetelin myöntämisessä espoolaisille perheille naapurikuntien päiväkoteihin, kuten Kauniaisiin, voitaisiin parantaa. Kasvun ja oppimisen toimiala on antanut selvityksen kaupunginhallitukselle 25.3.2024 § 71. Selvityksessä pidettiin tarkoituksenmukaisena odottaa varhaiskasvatuksen palvelusetelilain säätämistä ennen kuin palvelusetelin käytön laajentamisesta muihin kuntiin päätetään.

Asiakkaan näkökulma palvelusetelin käytön laajentamiseen

Varhaiskasvatuspaikan valinnassa yhtenä merkittävänä kriteerinä on asiakkaille varhaiskasvatuspaikan etäisyys, yleensä paikka halutaan mahdollisimman läheltä kotia. Joillakin Espoon alueilla lähin päiväkotitoi on naapurikunnan yksityinen päiväkotitoi. Palvelusetelin käytön laajentaminen lisäisi perheiden valinnanvaraa ja joustavuutta erilaisissa elämäntilanteissa. Palvelusetelin käytön laajentaminen muissa kunnissa sijaitseviin palvelusetelipäiväkoteihin lisäisi perheille valintamahdollisuuksia.

Lapsen varhaiskasvatuksen aikana huoltaja asioi Espoon varhaiskasvatuksen kanssa esimerkiksi palvelusetelipäätökseen tai setelin arvopäätökseen liittyvissä asioissa ja toisaalta päiväkodin sijaintikunnan kanssa, mikäli hänellä on päiväkodin toimintaan ja sen sijaintikunnan käytäntöihin liittyviä kysymyksiä.

Esiopetusta ei voi järjestää palvelusetelillä. Espoon kaupunki ei myönnä muiden kuntien palvelusetelipäiväkoteihin palveluseteliä esiopetuksen liittyvään varhaiskasvatukseen esiopetusikäiselle lapselle. Espoolainen esiopetusikäinen lapsi voi kuitenkin hakeutua esiopetukseen muihin kuntiin ja saada esiopetuksen liittyvään varhaiskasvatukseen yksityisen hoidon tukea.

Palveluntuottajan näkökulma

Palvelusetelipäiväkotitoi sitoutuu noudattamaan espoolaisten lasten varhaiskasvatuksessa Espoon varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirjaa. Kuntien sääntökirjoissa on eroja muun muassa erilaisten asiakasjärjestelmien, toimintakäytäntöjen ja palvelusetelin arvon ja kerrointen määritysten takia. Palveluntuottajan on varauduttava vastaamaan espoolaisille asiakkailleen Espoon varhaiskasvatuksen sääntökirjan ohjeistuksiin liittyen.

Palveluntuottaja käyttää omien ja oman sijaintikuntansa asiakastietojärjestelmien lisäksi Espoossa käytössä olevaa eVaka - varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmää.

Kunnan näkökulma

Palveluseteliyksiköiden perehdyttäminen ja toisaalta yksiköiden omatoiminen perehtyminen kuntien käytäntöihin lisääntyisi, kun kuntakumppaneita on yhden sijasta useita. Palvelusetelin käytön laajentaminen voi lisätä tarvetta kuntien viranomaisten välisille yhteydenotoille ja yhteistyölle esimerkiksi erilaisten kuntakohtaisten käytäntöjen selvittämisessä tai asiakasohjauksessa.

Päiväkodin sijaintikunta vastaa päiväkodin vuosittaisista ohjauskäynneistä, ohjauksesta ja neuvonnasta sekä mahdollisista varhaiskasvatuslain mukaisista valvontamenettelyistä. Sijaintikunta vastaa myös asiakaspalaute-, muistutus- ja kanteluprosesseista yhteistyössä palveluntuottajan kanssa. Päiväkodin sijaintikunnan täytyy informoida kirjallisesti Espoon kaupunkia kyseisten prosessien ratkaisuksista.

Palveluntuottaja raportoi Espoon kaupungille espoolaisella palvelusetelillä tuotettua palvelua koskevista muistutuksista, kanteluista ja vahinkoilmoituksista. Espoon kaupunki velvoittaa palveluntuottajan antamaan tiedot edellä mainituista toimenpiteistä ja niitä koskevista ratkaisuksista kaupungille.

Palvelusetelin käytön laajentaminen muissa kunnissa sijaitseviin palvelusetelipäiväkoteihin lisäisi perheille valintamahdollisuuksia ja mahdollisuuden valita kodin lähellä oleva muun kunnan päiväkot. Kasvun ja oppimisen lautakunnalle esitetään yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelin käytön laajentamista muihin kuntiin 1.3.2026 alkaen. Tällöin espoolaiselle lapselle voitaisiin myöntää palveluseteli varhaiskasvatuksen järjestämiseen muussa kunnassa sijaitsevaan yksityiseen varhaiskasvatusyksikköön, jonka Espoon kaupunki on hyväksynyt palvelusetelituottajaksi. Palveluseteliä ei myönnetä muiden kuntien palvelusetelipäiväkoteihin esiopetuksen liittyvään varhaiskasvatukseen.

Sääntökirjan muutosten valmistelu

Palvelusetelin sääntökirjan päivitystä on työstyetty syksyn 2025 ja alkuvuoden 2026 aikana kaupungin sisäisenä asiantuntijatyönä. Kaupungissa toimiville yksityisen varhaiskasvatuksen palveluntuottajille järjestettiin 12.1.2026 yhteinen palvelusetelin sääntökirjaa koskeva keskustelutilaisuus, jossa käytiin läpi sääntökirjaan tulevia muutoksia. Lisäksi tuottajilla oli mahdollisuus kommentoida sääntökirjan luonnosta sähköisen kyselyn avulla ajalla 7.1.-13.1.2026.

Palveluntuottajien 12.1.2026 tilaisuuteen osallistui 12 yksityisen varhaiskasvatuksen edustajaa. Palveluntuottajat kiittivät tilaisuudessa sääntökirjan päivityksen esittelystä. Tilaisuudessa palveluntuottajat eivät esittäneet kysymyksiä sääntökirjaan esitettävistä muutoksista. Sähköiseen kyselyyn ei tullut palveluntuottajilta kommentteja.

Palvelusetelisääntökirjan yleistä osaa koskevat muutokset

Sääntökirjan yleiseen osaan esitetään seuraavia oheismateriaalina olevassa sääntökirjassa punaisella näkyviä tai yliviivattuja muutoksia:

Sääntökirjan luvussa 1 Määritelmät ja käsitteet on päivitetty vastaamaan uuden varhaiskasvatuksen palvelusetelilain käsitteitä.

Luvussa 4 on päivitetty palveluntuottajien hyväksymisen edellytyksiä varhaiskasvatuslain muutosten mukaisesti. Lisäksi esitetään, että tässä luvussa todetaan palvelusetelin käytön laajentaminen muihin kuntiin.

Sääntökirjan lukuun 5 Espoon kaupungin velvoitteista on lisätty palveluntuottajien ohjaus, neuvonta ja valvonta muissa kunnissa.

Yleiseen osaan on tehty myös yksittäisiä tekstinkorjauksia.

Lapsivaikutusten arviointi sääntökirjan yleisen osan muutoksista

Palvelusetelin käytön laajentaminen muissa kunnissa sijaitseviin palvelusetelipäiväkoteihin lisääisi perheille valintamahdollisuuksia ja lapselle mahdollisuuden päästä mahdolliseen muussa kunnassa sijaitsevaan lähipäiväkotiin.

Palvelusetelisääntökirjan erityistä osaa koskevat muutokset

Sääntökirjan erityinen osa sisältää muun muassa palvelun sisältöön, laadunhallintaan, asiakkaan oikeuksiin, palveluseteliasiakkuuteen ja laskutukseen liittyviä käytännön menettelytapoja ja prosesseja. Lautakunnat ovat oikeuttaneet kasvun ja oppimisen toimialajohtajan hyväksymään muutokset sääntökirjan erityiseen osaan.

Erityiseen osaan on

- lisätty kirjauksia palvelun sisältövaatimuksista ja laadun hallinnasta muissa kunnissa,
- tehty päivityksiä vastaamaan uuden varhaiskasvatuksen palvelusetelilain käsitteitä,
- tehty lisäyksiä muiden kuntien päiväkotien lasten tietojen viemisestä Vardaan ja lasten poissaolojen sekä läsnäolojen seurantavelvollisuudesta.

Erityiseen osaan on tehty myös yksittäisiä tekstinkorjauksia. Lisäksi Liitteeseen 2 on tehty päivityksiä Kasvun ja oppimisen toimialan henkilötietojen käsittelyjen ehtojen mukaisesti.

Palvelusetelisääntökirjan erityiseen osaan esitetyt muutokset ilmenevät kokonaisuudessaan oheismateriaalina olevasta sääntökirjasta punaisella tai yliväivattuna.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Äänestystulosraportti 28.1.2026 § 12
- 2 Varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirja 1.3.2026 alkaen, päivitettyinä

Oheismateriaali

- Varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirja 1.3.2026 alkaen, muutokset merkitty
- Kasvun ja oppimisen toimialan selvitys kaupunginhallitukselle 25.3.2024 § 71

Tiedoksi